Principia

siue maxima legū
Anglie
a Gallico illo
(vt fertur)
sermone collecta,
et sic in
Latinum translata, non
solum generosis stu-
dentibus verum-
etiam terrarū
dominis &
possessoribꝰ
sūme
necessaria.

Richardus Lant
excudebat.

Filius senior patri succedet in here
ditate pre iuniori. Si non sunt fi-
lii sed filie tunc omnes filie simul
succedent patri vt vna heres: et si nec
sunt filii nec filie tunc secũdum leges
Anglie fratri vel sorori: et si nõ sit fra
ter nec soror, tunc altri consanguineo
vel consanguinie proximiori deqnocũ
que longo gradu sit ab illo qui vltimo
possessus fuit descendet hereditas: et
si non sit aliquis heres generalis nec
specialis, tũc ad dñm feodi vt escaeta
sua hereditas illa reuertetur.
Per antiquã regni consuetudinẽ terra
a filio ad patrem vel ad matrẽ nec ad
alium antecessorem in recto linio exi-
stẽn nunquam descendet siue ascendet
sed potius ad dñm feodi reuertetur.
¶ Si frater medius terras ꝑquirit in
feodo & obiit sine herede de corpore suo
ꝓcreato, tũc fratri seniori ex antiqua
cõsuetudine regni descendet hereditas
et nou iuniori. Si terra descendet
alicui ex parte patris et ille obiit sine

 herede

herede de corpore suo, tunc hereditas illa descendet proximis heredibꝰ suis ex pte patris: et si heredes nō habuerit ex parte patris, tūc hereditas illa ad dominum feodi illius vt escaeta sua reuertetur et ad heredes ex pte matris sue minime descendet.

¶ Si quis perquiret terras sibi et heredibus suis et obiit sine herede de corpore suo vt predicitur, tunc terra illa descēdet proximo heredi ex pte patris sui si talem heredem habuerit.

¶ Et si nullum talem heredem ex pte patris habuerit tunc ad proximū heredem suū ex parte matris sue descendet

¶ Ex cōsuetudine regni habetnr quod filiꝰ natꝰ ante matrimoniū ē bastardꝰ licet p eundē ventrem fuerit genitus.

Bastardia generalis alligata debet probari et triari per iuratam et non p ordinarium.

Bona et catalla duabus personis coniunctum datam manebunt diutius viuenti per ius accressendi.

Nullus

¶ Nullus vltiones aut districtiones faciat absq3 cōsideratione curie dñi regis licet dampnū vel iniuria sibi fiant a uicino suo.

¶ Bona ⁊ catalla nec realia nec psonalia nunquam transient ad heredē sed ad executores nisi in aliqua patria ex cōsuetudine speciali aliter habeatur.

¶ Vir habebit iure suo proprio oīa bona psonalia que fuerint vxoris sue tempore matrimonii inter dos solempnizati vel post. Per vtlagariam bona vtlegati domino regi sunt confiscata Lex et consuetudo habetur in Anglia quod vir habebit totam hereditatem vxoris sue pro terio vite eiusdem viri de qua vir seisitus, siue in feodo vel in feodo talliato in iure vxoris sue post sponsalia inter eos solēpnizata vt tenens per legem Anglie prolem per vxorem suam habuerit, alias nihil de hereditate illa gaudebit.

¶ Habetur consuetudo quod vxor habebit terciam partem hereditatis viri

sui

sui de qua vir suus fuit seisit⁹ in facto vel lege post spõsalia inter eos celebrata, siue prolem habuerit siue nõ pro termino vite sue noīe dotis : sed iu hoc casu oportet quod vxor tempore mortis viri suisit ad minus etatis nouem annorum quia alias dotes non habebit,

¶ Antiqua lex et consuetudo habetur in Anglia quod post mortem tenētis p seruiciū militare, Dñs de quo tenens ille terram suam tenuit habebit custodiam maritagium heredis sui et terre sue quousqꝫ heres ille ad etatem, xxi, ānorū puenerit si masculus fuerit. Et si heres ille in tali casu fuerit plene etatis.xxi. annorū tempore mortis antecessoris sui, tunc soluet dño suo releuiū qnod p antiqnā consuetudinē regni nō fuerit certū : Sed per statutū magne carte assignatur in certo .i. ad c.s. pro integro feodo militis, et sic secundum porcionem, Et si heres talis tenentis sit femina et ille tempore mortis ante cessoris sui sit etatis.xiiii, annorum et

vltra

ultra, non erit in custodia, sed soluet releuium ut supra. Sed si femina illa tempore mortis antecessoris sui fuerit infra etatem .xiiii. annorum, tunc per antiquam consuetudinem Regni erit in custodia solum usque .xiiii. annos ut supra: Sed per statutum Westm̄ primi erit in custodia in tali casu usque ad .xvi annorum.

¶ De terra tenta in socagio ex antiqua consuetudine Regni proximus amicus heredis cui hereditas illa descendere non poterit habebit custodiā illius heredis et terre sue usque ad etatem eiusdem heredis .xiiii. annorum, et tunc heres ille intrare poterit. Et cum heres ille ad etatē .xxi ānorū puenerit, custos reddet ei compotū de proficuis inde receptis pro toto tempore quo proficua inde recepit.

¶ Tali heres in socagio pro relenio suo redditnm suum duplicabit in anno proximo sequente mortem antecessoris sui.

Antiqua

¶ Antiqua lex et consuetudo hētur in Anglia q̄ absq̄ liberatione seisine nihil liberi tēnti alicuius terre p modū feofamēti trāsire feofato, licet sit carta feofamēti inde facta et deliberata.

¶ Voluntas facta de terra unde testator tempore mortis sue seisitus fuerit nullius affectus in lege existit: nisi sit cōsuetudo quod valeret: ut in ciuitate London habetur,

¶ Statꝰ ad terminum vite ex antiqua lege et consuetudine regni reputatur fore liberꝰ tenemētum propter q̄ oportet haberi inde liberatio seisine ut predicitur: sed dimissio ad terminum annorum non est liberꝰ tenementū in lege sed catalle reale, ideo non est necesse ut fiat inde liberatio seisine.

Per antiquam cōsuetudinem regni pro reditu seruitio et pro reditū reseruato sup dimissione facta ad terminū vite vel annorum, siue ad voluntatem quis potest distringere, licet non exprimatur quod distringere potest, et in ta

li casu

Il casu potest distrigere auaria tenentis statim postq̄ auaria illa sup terrā taliter tentam siue dimissani inuēiri possint : sed auaria alterius quam tenentis que ibidem inuenientur distringere non potest quousq̄ auaria illa in terra predicta leuantes et cubātes inuenientur, sed pro debito super obligatione, aut cōtractu, nec p compoto siue arreragis compotis nec pro similibus nullus distringeee potest.

Per antiquam legem et consuetudinem regni, oēs exitus qui emergent in aliqua curia de recordo infra regnum, nisi pauci de quibus non est hic necesse tractandū, debent triari p. xii. liberos et ligales homines de viseneto, et qui nulli parciū vlla affinitate attingent & in aliis curiis que nō sūt de recordo, vt in com̄ hūdred, euria baronis et similibus, exitus triari debent p sacramentum partium et non aliter, nisi ex consensu partium.

Habetur in legib9 Anglie quod scutagium

cutagiũ ĩcertũ facit seruiciũ militare et quod scutagiũ certũ facit socagium,

Prescriptio in proficuis capienda extra terras alterius facit ius.

Limitatio prescriptionis generalit sumpta est a tempore cuius contrarii memoria hominum non existit,

Si tenẽs in breui de scire facias placitat nõ tenurã generalem, petens potest petere executionẽ sub periculo suo sed in aliis breuib⁹ oportet petẽtem in tali casu breue suum manutenere.

In breuib⁹ realib⁹ vbi dãpna nõ sũt recuperanda tenẽs potest disclamare cõtra quã disclamationẽ petens nõ potest breue suum manutenere sed breue cassabitur, et si vitas sit ꝙ est tenens tũc petẽs potest licite ĩ terrã illã ĩtrar

Assignat⁹ fieri potest de terra datis in feodũ, ad termĩm vite, & ãno &c. licet nulla mentio fiat de assignatis, eadem lex est de redditu concesso. &c, sed alit est de garrantia, et de conuentione.

Conditio

Cõditio ad euacuandã liberũ tenemen tum sine scripto placitari non potest.

Relaxatio, siue cõfirmatio facta p eum qui tẽpore relaxatõis vel cõfirmatõis illi⁹ facte nullũ ius ĩde hẽt vacua est ĩ lege, licet ius ei postea aduẽiret, nisi sit cũ garrãtia. ¶ Jus & titulus actiõis quod solum in actione dependet alteri vendi non potest, nisi solũ terrã tenẽti ¶ In accioue debiti sup cõtractu defẽ-dens potest sacramẽtũ prestare q̃ nihil debet. licet fuit testes cõtract⁹, alit est super breue de debito prosecuto super dimissione terre facta ad termiũ an-norum vel ad voluntatem.

Si breue de exigendo in casu felo-nie aliquem dirigatur bona sua dño regi sint statim confiscata.

Si filius in vita patris sit attinct⁹ licet postea cartã pdonationis a rege optineat. Tamen sanguis corruptus est et heres patri suo esse non poterit, Jta quod in tali casu post mortem pa-tris, terra illa escaebit, nec fratri suo

iuniori

iuniori si fratrem habeat nullo modo descendere potest.

¶ Si vir alienauerit terrã vxoris sue et obiit, vxor intrare nõ potest, sed breue quod dicit̃ cui in vita ĩpetrare oportet.

Villan⁹ ante ingressũ factũ per dñm suum licite potest terras suas dare et vendere cuicunque voluerit, et venditio illa siue donum illud firma et stabilia in lege existũt: eadẽ quoque lex habetur de bonis et catallis, sed si dñs eius ea prius seisierit domino pertinent.

¶ Si quis felonus furat⁹ fuerit bona ad valentiã .xii. d. vel vltra morte punietur: et si sit infra valentiã .xii. d. vocatur parua latrocinia et nõ punietur morte sed aliter secundũ discretionem Iustitiariorum.

In fauorẽ vite ille qui arramat⁹ est super indictamento felonis potest calumniare peremptorie .xxxvi. iuratores quod si vltra illũ numerum aliquem calumpniauerit peremtorie seipsum cõdempnat quia legem recusauit: sed

cum

cum causa potest tot iuratores calumpniare quot causas potest probare.

¶ Terra cuiuslibz in lege est ab alliis sclusa nisi ex ātiquo se icludere teneat

Reddit⁹, cōmunia, pasture, reuercio vel similia que non iacent in manuali occupatione nō possunt alteri dari nec concedi sine scriptio.

¶ Jlle qui recuperauerit debita vel dāpna in curia regis p talem accionē vbi breue de capias iacuit in originali infra annū post illam recuperationē potest habere breue de capias ad satisfaciendū, p quod defendens capietur et prisone committetur, a qua non exiet donec debita et dāpna plene psoluerit.

Si relaxatio aut cōfirmatio fiat ei qui nullā possessionē hēt in terris illis tēpe illi⁹ relaxatōis siue cōfirmatōis facte vacua est ac nulli⁹ vigore in lege.

Nullus potest dnm regem disseisire nec dn̄s rex aliquē disseisire potit, ita q liberū tenementū p tale disseisinā trāsfertur de rege ad aliū nec econtra.

Nullum

Nullū liberū tenemētū potest dn̄o re-
gi dari nec ab eo transferri nisi p mate
riā de recordo. tāta est ī lege reg; excel.

In quibusdam breuibus fit
pcessus p sūmonicione, attachiamentū
et distringas infinite, et ī quibusdam p
capias infinite, et in quibusdam p vtla
gariam, et quod in breuib⁹ realib⁹ fiet
pcessus p sūmonicionē, magnum cape
ante apparentiam, et per peruum cape
post apparentiam.

Mandans aliquam transgressionē
fieri, est transgressor.

Ille qui hēt possessionem terrarum
licet iniuste, tamen ius hēt versus oēs
preter vers⁹ eū qui verū ius inde hēt.

Actio realis prosecuta versus ali-
quem qui nihil habet in re petita, cas-
sanda est in lege.

Alienatio tenētis, et ingressus in re-
ligionem pendente breui versus eum
nec si tenens fiat miles, aut si tenens
sit mulier et virum ceperit pendente
breui, breue non cassabit.

Si

Si terra aliqua & redditus aliquis
exiens de eadē terra in vna manu de=
nemant de simili statu et simili securi=
tate tituli redditus ille extinctus est.

Si terra aliqua descenderit ei qui
ius hēt ad eandē terrā in meliore iure
suo si noluerit in lege iudicabitur.

Si duo tituli concurrant senior ti=
tuli est preferendus.

Quilibet ꝓ dāpnis auariorū suorū
in pascendo et terram alterius concul
cando respondere tenetur nisi sit inde
iustificationis causa.

Si petens pendēte breui suo intrat
in rem petitam breue cassabit,

In Kentia est quedam consuetudo
que vocatur Gauelkynd vbi omēs fra=
tres simul hereditabunt sicut sorores
ad communem legem.

Perticularis consuetudo hētur que
vocat̃ Boroughēglish vbi filiꝰ iunior so
lū patri succedet: vt est ī villa Nottig=
hā et in ciuitate Londō alia cōsuetudo
hētur ꝙ illi qui ī ciuitate illa sūt liberi
possūt ꝑ

ꝑ testamēta sua terras suas etiā de qbꝰ seisite existūt legalie cuicūqꝫ voluerit, nisi ad manū mortuā et quod ille q̄ sūt ciues et liberi ibidem etiam ad manū mortum terras suas legare poterint.

In Gauelkynd licet pater suspēdat tamen filiꝰ patri ī hereditatē succedet.

In insula hoīs qui furatur caponē vel gallinam suspendetur, si vero equū non suspendetur. [Ile of Man]

In aliqua patria per consuetudinē spetialem mulier habebit medietatem hereditatis viri sui noīe dotis quādiu sola vixit. [Kent]

In aliqua patria vir habebit medietatem hereditatis vxoris sue pro termino vite sue licet etiam prolem per eum non habuerit

In aliqua patria infans cum sit etate xv. ānorum potest feofamentū facere et in alia patria cum sit vlna panni metire. &c.

In aliquibus dominiis liberi tenentes possūt terras suas in curia dn̄i sui

sursum

sursum eddere p virgam vel aliter secundū usum curie illius, et in tali casu p illam sursum redditionē liberum tenementum inde transibit ad illum cui fit illa sursum redditio absq; aliqua liberatione sersiue inde fienda.

In Gauelkynd garantia inde facta descendet solum super filium seniorem qui est heres ad communem legem.

Garrantia facta p infantem qui per consuetudinē feofamentum fecerit vacua est in lege.

Relaxatio similiter per eum facta vacua etiam est in lege.

Si quis obligat⁹ in obligatione pecunias soluerit et acquietantiam non reperit vel captam perdit quod tunc illa solutio secundum legem Anglie nihil ei prodest.

Juditia in curiis dñi regis reddita non adnihilentur sine errore, attincta p breue de sertificatiōe noue disseisiue.

Si duo teneant alique boscum coniunctim & vnus eorum totum boscum

 succidit

succidet ꝛ omnes pficues inde cōuertit ad opus suū ꝓpꝛiū in isto casu socius nullum inde habet remedium versus eum ad communem legem.

Si quis fecerit factum feofamenti pluribꝰ de vna acra tre et virtute illiꝰ facti facit liberationem seisiue vni eorum nomine oīm. In isto casu oēs tam absentes quā pꝛesentes habent ius in acra illa in lege: sed aliter esset si talis liberatio seisiue facta fuerit vni nomine pluriōꝛum absentium siue facto quia tunc illi cui facta fuerit liberatia seisiue baberet solū ius in illa acra secundū legem et allii nihil inde hērent

Si quis seisitus de quodā manerio ad quod habet cōmuniam pasture pertinente ꝛ quandam aduocationem appendentem facit feofamentū manerii pꝛedicti alteri ex mero motu suo et nō dicit habendū sibi, ꝛc. cum ptinentiis. In isto casu feofatus habet ius ex lege solum ad manerium pꝛedictum et ad cōmuniam pasture pꝛedicte et non ad aduoca-

aduocatione̅ predicam. Sed si feoffamentum factu̅ fuisset de manerio predicto habendu̅ sibi et heredib⁹ suis cu̅ pertinentiis, tunc feoffatus haberet ius ad manerium predictu̅ et ad co̅muniā illam ac etiam ad aduocatione̅ in lege

Si dn̅s rex seisitus de manerio cu̅ aduocatione eide̅ manerio ptinente ex mero motu dederit ide̅ maneriu̅ alteri per litteras suas patentes, habebit sibi et hered suis cu̅ ptinentiis. In isto casu cui fit donu̅ non habet ius ad aduocatione̅ predictā in lege: sed si littere patentes fuissent taliter facte scilicet habe̅d maneriu̅. &c. sibi & heredib⁹ suis cu̅ aduocatio̅ne predicta tu̅c he̅ret ius ad maneriu̅ et aduoca. pre̅dic. in lege.

Si dominus Rex faciet seisiri in manibus suis maneriu̅ cu̅ ptinentiis racione custodie ad qd est quedā aduocateo ptinens. Et cu̅ heres ad plenā etate̅ peruenerit. dn̅s rex facit ei liberatione̅ extra Cancellariam de maneriis predictis per hec verba cum ptinentiis. aduocatio transit heredi. Licet expressi

expressa mentio minime fiat de aduocatione ita qd heres ille ad proximam vocationem habet ius presentandi ad ecclesiam illam in lege.

Si quis fecerit dimissionem ad terminum annorum, reddendo sibi et heredibus suis. x. s. per annũ ad festum sancti michaelis. &c. sub conditione q si redditus predictus aretro fuerit p xl. dies. &c. qd tũc bene licebit dimissori et heredibus suis reintrare, et postea redditus predictus aretro extiterit, et dimissor petit et demandat redditum secundum formã legis et obiit, et heres suus intrat: intratio illa est bona et iusta in lege: Sed si pater suus non demandasset redditum in vita sua et heres su9 post mortẽ suã fecisset demãdam & p defectu solutiõis, reintrasset tũc reitratio illa nõ fuisset bõa in lege.

Si tenẽs in dote seminauerit agros suos et obiit ante maturitatẽ granoꝝ grana illa ptinent executoribus tenentis in dote p legẽ et nõ ipi in reuertiõe

aliter

aliter est de herbis et fructibus.

Si mulier seminauerit terram suã et postea virum reperit et vir ante seperacionem obiit, tunc blada illa ptinent mulieri in lege: sed aliter esset si vir post matrimoniũ seminasset terrã quia tunc blada illa executoribus viri pertinerent in lege.

Si quis de terra aliqua seisitus terram illam alter legat legatio illa secundum legem Anglie vacua est nulliusqꝫ vigoris et heres suus terram illam habebit.

Si quis alteri dederit terram p hec verba habendū et tenēdū sibi imppetuū intendēs ꝙ terrã illã habebit sibi ⁊ heredib⁹ suis, in hec casu cui terra illa data est terram illã solum habebit ad terminum vite sue et post mortem ad donatorem reuertetur per legem.

Si quis dimiserit terrã et redditũ quem prius habuit, alteri ad terminũ vite et tenens de terra vnde redditus exiit attornauerit vt oportet posteaqꝫ predictus

predict' tenens ad terminũ vite terrã et redditũ predictũ alienauerit p ter-minũ vite alterius ꝛ in feodo. tunc ille in reuertione secundum legem Anglie terram illam intrare et tenere potest: sed redditum illum habere non potest. Nã secundũ legẽ anglie terra predicta p predicta alienationem forisfacta est et non redditus.

Filius natꝫ post matrimoniũ here-ditate patris gaudebit pre filio nato ante matrimoniũ, et causa est quia lex et consuetudo Anglie talem habet vt le-gittimum et filiũ natũ ante matrimo-nium bastardum iudicat.

Si terra detur viro ex vxori sue et tertie psone in feodo et postea vir terrã illã alienauerit et obiit, mulier medie-tatem illius terre recuperabit. Sed si terra det. viro et mulieri nõ maritate ꝛ tertie psõe: ꝛ postea vir ꝛ mulier illa simul maritentur et postea vir ille ali-enavit et obiit. in illo casu mulier solũ tertia ptem recuperabit p legẽ Anglie

Emptor

Emptor ius habet erga oēs ad bona
empta in feriis & marcatis dū consci⁹
prime ꝓprietatis nō fuerit, ita ꝙ emp-
tor tolnetū soluat, aut aliud fecerit pro
tali ēptione sc̄dm̄ cōsue. feria R. illa R.
Deodāda forisfacta sūt regi cuicūqꝫ
pri⁹ ptinebāt, et causa illa quare foris-
facta sūt nō hētur nisi q̄a lex iudicat ea
forisfieri & p āīa ipsi⁹ mortui disponi,
Dn̄s rex habebit catalla vtlegato R.
felonū fugitiuorū ac waynketorū ac ex-
trahuras bona confiscata dū secundū
legē cū debito circūstantiis forisfacta
sunt: Sed bona illorum qui solum in-
dictati sūt pro felonia vel murdro nō
sunt forisfacta in lege quousqꝫ ille in-
dictat⁹ secūdū legē anglie attinct⁹ sit
Si tenens cessauerit ꝑ bienniū & si
tenens teneri de dn̄o suo in curia de re-
cordo disclamauerit, & si tenens ad ter
minū vite ī breui de quod intr̄ clamat
feodū clamat & in accione reali auxiliū
de alio ꝙ̄ de ipso in reūtione petit, & si
Abbas et conuentus terrā fūdationis
domus

dominis sue alienauerit. In hiis ca-
libus & hiis similib⁹ forisfacta est terra
et nulla alia causa habetur nisi quia
terra illa in casubus predictis secun-
dum legem forisfacta est.

Blada crescentia sup terram dimis
sam ad terminum ānorum in fine ter-
mini pertinent ipsi in reuertione: sed
alit est de blad; tenēt; ad terminū vite

Executor tenentis ad terminū vite
hēbit bladā crescentiā per legē auglie

Successor rector vni⁹ Eccl'ie hēbit
blada crescen. cū decimis p legē eccl'ie.

Si dimissio fiat de certa terra ad
terminum vite remanere inde rectis
heredibns Johānis at style. Si in isto
casu tenēs ad term vite obierit in vita
iohis at style, tūc tra illa ad donatorē
reuertetur. Sed hoc intelligendū est,
cum remanere illud factum fuerit ex
mero motu quia remaēre illud vacuū
est in lege. Sed in illo casu si Johānes
at style cui remanere illud limitatum
fuit obiit in vita tenentis ad trm vite
tunc

tunc remanere illud esset bonū in lege.

In casu predicto si Johānes at style obiit viuente, tenente ad terminū vite habens filiā heredē vxore sua cum filio pregnante post eaq; tenēs ad terminū vite obiit et filia vt in remanere illud vt heres ītrat iuste vt poterit, posteaq; filius natus est qui tūc heres patri suo in lege censetur. Tamen filia terra predicta gaudebit imperpetuū, quia lex talis est ꝙ ius inde filie pertinet.

Si infans etate .xx. ānorū habens se et sua gubernare terram suam vendiderit & cū pecunia inde recepta aliā terrā maioris precii quam fuerit, prima emit et possidet, potest terram primam repetere per legem

Per liberacionē seisiue factā ꝑ aliquē qui est plene etatis, extra prisonā, nec viro coopertam, transfertur possessio et ius ei cui talis fit seisiue lebetatio.

Si quis impanellatus in aliqua iurata ꝑ breue de districtione apparere noluerit. Lex anglie vult ꝙ exitꝰ per-

dat

dat qui pro rege ex antiqua cõsuetudis regni leuari possunt tam de terra vxoris etiam post mortem viri sui qui eos forisfecerit q̃ de terra illius in reuertione cum p tenentem suũ ad terminũ vite iam mortuum forisfacti fuerint,

Ubi duo tituli concurrunt senior titulus est preferendus.

Si quis fecerit alteri feofamẽtũ in feodo de certa terra habendũ sibi et heredib9 suis sub conditione q̃ si feofatus inde aliq̃e alterũ feofari contingerit q̃ tunc bñ licebit feofatori et heredib9 suis in terra illa reintrare et eam vt i pristĩoe statu suo rehabere predicto feofamento nõ abstante cõditio predicta in lege ãglie vacua existit nulliusq̃z vigoris nec licebit feofatori reintrare licet feofatus faciat feofamentum contra formam conditionis illius.

Similis lex habetur, si sup statu feodi simplicis facta fuerit conditio quod feofatus non fecerit vastũ. Talis conditio etiam vacua esset in lege. Sed si conditio

cōditio facta fuisset ꝙ nō feofaret talē
ꝑ talē. ⁊c. cōditio illa esset bōa quia nō
esset facto suo nec statu feodi simplicis
mere cōtria, nā alios potit īde feofare.

Si quis intendēs alteri dare terrā
in feodo simplici facit ei factū in quo
cōtinetur ꝙ hēbit terrā illā imppetuū
intendens ꝙ ꝑ hoc ꝟbū imppetuū hēbit
terrā illā sibi et heredib⁹ suis in hoc ca
su frustrata est intentio in lege. nā solū
habet terram illam ad terminū vite.

Si quis dederit alteri terrā quam
hēt ad termīm vite. xx. ānoꝝ habendū
sibi ⁊ heredibus suis, intendens quod
heredes illi⁹ cui terrā illā concesserit
terra illa gaudebit durāte termīo illo
frustrata est intentio: eo ꝙ non est or-
dinata secundū legem vt supra. Nam
executores sui secundum legem in illo
casu termīo illo gaudebūt et nō heredē.

Si quis dat terrā viro ⁊ vxori sue, ⁊
tertie ꝑsone ītendēs ꝙ q̄libet eoꝝ ter-
tiam ꝑtem inde acciperet, frustrata est
intētio. nā vir et mulier vt vna ꝑsona ī
lege com-

cōputantur et nisi vnā partem vt vna sola persona capient : et sic vir et vxor solum medietatem inde contra intentionem donatoris habebunt et tertia persona capiet aliam medietatem.

Lex Anglie nō est quod omnes conditio facta sine scripto sit vacua : sed quod non potest placitare sine scripto.

Si tenēs in tallio post possibilitatē exitus extincti fecerit vastum non tenetur restituere sibi in reuersione ad valorem rei vastate secundum legem.

Si quis vtlegatus fuerit super accione in qua returnatum fuit quod defendens fuit quinto exactus cū secundum veritatem nunquā fuerit exact⁹ domin⁹ rex potest bona talia vtlagati vt sua retinere,

Executores non tenentur restituere dampna pro personali transgres. facta per testator' secundum legem Anglie.

Si quis obierit seisitus de C. acris terre et post eius mortem vir filie sue et heredis statim post notitiā mortis patris

patris vxoris sue ceperit iter ad intrãdum in terram illam: sed antiquam ad terram illam venire poterit vxor sua obiit. Non erit tenens per legem Anglie posito quod prolem habuerit.

Si redditus alicui concedatur percipiẽdus de duabus acris terre et postea ille cui fit illa concessio perquirat vnam acram dictarum duarũ acrarũ terre et factum est ei inde feofamentũ totus redditus predictus extinctus est secundum legem.

Si natiuus concedatur vni ad terminũ vite, et natiuus ille pquirat terras sibi et heredibus suis in isto casu tenens ad terminum vite intrabit in terras illas et gaudebit sibi et heredibus suis secundum legem Anglie.

Si quis habens filium natum ante matrimoniũ et aliũ post matrimoniũ p vltimã voluntatem suã legat filio et heredi suo oĩa bõa sua qui nat9 est post matrimoniũ gaudebit legatis patris

In debito versus heredem respondentem

dentē ꝙ nihil habet ꝑ discensū ⁊ inuēteum est ꝑ Jurat̄ quod habet vnam acram terre, Executio fiet de omnibus bonis suis pro suo falso plito.

In debito versus executor' respondent̄ et facientes aliud plitū in barrā ꝙ plene administrauerūt, et inuentum est ꝑ Jurat̄ contra eos executio fiet de bonis suis propriis ꝑ suo falso plito.

Si vnus executt̄ obiit, bona testat̄ manebunt executor' viuente. Nam ille erit onoratus executione testamēti testatoris et non executores.

Si vnus administrat̄ obiit sui executor' non possunt administrare bona intestati: sed Ordinarius faciat nouas litteras ad ministrandum,

Si executor' non vendūt terras diuisas heres intrabit, quia nullus alius terras illas vendere potest,

Nullus habebit auxiliū de dn̄o rege si dn̄s rex non fuerit damnificat̄.

Terra data homini habend. tamdiu talis arbor crescit. est bonum feodum simplex determinabile sup vita

Terra diuisis vni imperpetuum habet feodum simplex in terra illa.

Terra data vni imperpetuū nō hēt feodū simplex sed est tenens ad terminū vite de terra illa.

¶ Curie domini regis.

Cancellaria regis est curia in qua inter alia impetrātur breuia originalia aliis curis regis iuxta necessitatem querentium dirigenda,

Remedium p cōem legem non datum, petendū est in Cancellaria.

Nemo recedet a Cancellario sine remedio.

Bancus regis est curia in qua tractantur prodiciones, murdra, homicidia, felon. et alia contra pacem Regis facta.

Communis bancus est curia in qua tractātur cōmunia placita, vt de terris et tenētis et de debitis et de catallis et hiis similibus.

Scaccarie regis, est curia in qua tractantur diuersa negotia ipsum dominū regem solūmodo tangentia: vt de Vice. Escaeta, receptoribus, Balliuis, et aliis officiariis regis et hiis similibus he curie.

Sunt curie de Recordo, quia illi qui in eis president p litteras patentes regis assignare debēt.

Habentqꝫ curie ille multas et diuersas auctho ritates, de qbibus non est ad presens dicendum.

Diuerse alie curie in regno Anglie sunt minoris tamen aucthoritatis quam curie predicte.

Nam in quolibet cōm infra regnum est quedam curiam que vocatur Comitatus, et alia que vocatur turnus Vicecomitis: et in quolibet manerio infra regnum habetur quedam curia eidem

manerii

manerio incidens, que vocatur curia Baronis: et in omnibus nundinis et feriis habetur quedā curia eisdem feriis incidens que vocatur curia Pedis pulverisati, que solum tenebitur tempore feriarū illarum.

Ex antiqua consuetudine regni habetur quod omnes faciant et recipiant iustitiam in curia regis, et illa consuetudo confirmatur p statutum de Marlebrig. ca. ii. quod tale est. Omnes tam maiores quam minores iustitiam faciant et recipiant in curia regis. et nullus ultiones aut districtiones faciat absq consideratione curie dn̄i regis licet dampnum vel iniuria sibi fiant a vicino suo.

Ex consuetudine regni habetur quod nullus mittetur ad respondendum nec iudicetur nisi secundum legem terre, Et hec consuetudo confirmatur per Magnam cartam. ca. xxvi. ubi sic habetur, nullus liber homo capietur aut inprisonetur aut disseisietur aut aliquo modo destruetur, nec super eum ibimus, nec super eum mittemus nisi per legale iudicium parium suorum et per legem terre.

Alie quoq generales consuetudines regni Anglie habentur que vim Regis retinent, nec absq perliamento mutari possunt

Anno xxxviii. regni Regis Henrici octavi xxiiii. die Mencis Decembri.

THE END OF

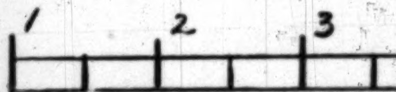
TITLE Principi
maxime leg

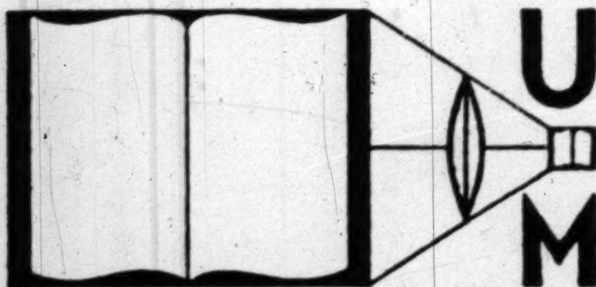
AUTHOR

LIBRARY Bodlei

LIBRARY REF. NO. 8°. F

ORDER NO. 2798 S

UNIVER
ANN ARB